

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında yaptıkları ve son iki yılda büyük ölçüde artış gösteren buğday ve şeker satışlarından, 2003 yılı itibarı ile doğan ve 2004-2005 yılları itibarı ile de doğacak olan görev zararlarının, sağlıklı bir bütçe yapmayı önemli ölçüde etkileyeceği, bu harcamanın tahmin edilememesindeki sakıncalar nedeniyle genel bütçeye getireceği gerek kümülatif, gerek yıla ilişkin mali yükün tespit edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, yapılan bu ihracat kaydına bağlı satışların söz konusu ihracat işlemlerinden doğan döviz bazlı ülke kazançları ile karşılaştırılarak 2004-2005 yıllarında yüksek oranlı artış gösteren DİR kapsamında buğday ve şeker satışlarının devam ettirilip, ettirilmeyeceğine karar verilmesi bakımından da önem arzemesi nedeniyle, Anayasa'nın 98, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.
28.06.2005

Kemal SAĞ
Adana Milletvekili ve
25 Milletvekili

- 1.- Kemal SAĞ- Adana
- 2.- Berhan ŞİMŞEK- İstanbul
- 3.- Kemal KILIÇDAROĞLU- İstanbul
- 4.- Ramazan Kerim ÖZKAN- Burdur
- 5.- Mustafa Erdoğan YETENÇ- Manisa
- 6.- Ali OKSAL- Mersin
- 7.- Mehmet YILDIRIM- Kastamonu
- 8.- Muharrem KILIÇ- Malatya
- 9.- Gökhan DURGUN- Hatay
- 10.- Erdoğan KAPLAN- Tekirdağ
- 11.- Şevket ARZ- Trabzon
- 12.- Şefik ZENGİN- Mersin
- 13.- Ahmet KÜÇÜK- Çanakkale
- 14.- Feridun Fikret BALOĞLU- Antalya
- 15.- Şevket GÜR SOY- Adıyaman
- 16.- İzzet ÇETİN- Kocaeli
- 17.- Mehmet BOZTAŞ- Aydın
- 18.- Mehmet Sefa SİRMEN- Kocaeli
- 19.- Sıdika SARİBEKİR- İstanbul
- 20.- İlyas Sezai ÖNDER- Samsun
- 21.- Mehmet IŞIK- Giresun
- 22.- Osman ÖZCAN- Antalya
- 23.- Nail KAMACI- Antalya
- 24.- A. İsmet ÇANAKCI- Ankara
- 25.- Mustafa YILMAZ- Gaziantep
- 26.- Ahmet YILMAZKAYA- Gaziantep

GEREKÇE

Esasen ihracat kaydına dayalı olarak yapılan Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındaki, nispeten istikrarlı seyir izleyen şeker satışları yanında, özellikle buğday satışlarının 2004 ve 2005 yıllarında çok önemli artışlar gösterdiği dikkati çekmektedir.

Önceki yıllarda, bu satışlardan doğan görev zararlarının finansmanı için gerek Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ve gerekse Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TŞFAŞ)'nin yurt dışından kredi kullandığı ve bu kredilerin ödenmesinde de güçlük çekildiği bilinmektedir. Nitekim, kısaca "Torba Yasa" tabir edilen 5335 sayılı Yasa'nın Geçici 1 inci maddesi de, bu kredilerden Hazineye borçlar ile DİR kapsamındaki satışlardan doğan görev zararları için Hazineden olan alacaklarla mahsubuna ilişkindir.

Bu satışların geçmiş yıllarla ilgili kümülatif etkilerinin bu yasa çerçevesinde yapılacak mahsuplaşma ile giderilmiş olacağı söylenebilir. Ancak 2004 ve 2005 yılı DİR kapsamındaki satışlardan mevcut eğilime göre, TMO için yaklaşık 500 milyon YTL, TŞFAŞ için de yaklaşık 100 milyon YTL olmak üzere toplam olarak yaklaşık 600 milyon YTL (600 trilyon TL) görev zararı doğacağı tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan, 2003 yılında olduğu gibi, iç alım ya da üretim ile karşılanamayan kaliteli buğday ihtiyacı için ithalat yapılarak, bir yandan YTL cinsinden görev zararları ile karşılaşılırken, diğer yandan da döviz cinsinden kayıplarla bu zararların arttığı gözlenmektedir. Dolayısıyla katlanılan bu külfete karşılık, yapılan ihracattan sağlanan avantajların bilinmesi gerektiği düşünülmektedir. Ülke sathındaki bu ilave maliyetlerin iç üreticiye yansıyan kısmının da, bu desteğin tarımsal üretime mi, yoksa ihracatçıya mı sağlandığı; yani üretimi teşvik edici ya da doğrudan üretimle ilişkisi olmayan aracı ihracatçı şirketlerin desteklendiği ticari bir teşvik unsuru mu olduğunun bilinmesi önem arz etmektedir.

Ayrıca, bu kapsamda yapılan satışlarda, gerek şirket sayısındaki artışlar, gerekse miktar artışları, ilgili mevzuata uymayan ya da ilgili mevzuata göre yükümlülüklerin yerine getirilmediği durumlarla karşılaşmayı da beraberinde getirmektedir.

Avrupa Birliği (AB) Komisyonunun şekerlere verilen subvansiyonu Temmuz 2006 tarihinden itibaren 2 yıl içinde %39 oranında düşüreceğini de açıkladığını ve bu durumun dünya fiyatlarına düşüş yönünde etki yapacağı, dolayısıyla, gelecek iki yıldan sonra DİR kapsamındaki satışların genel bütçeye yükünün daha da artacağı dikkate alınarak; genel bütçeye ilişkin Tahmin

belirsizlikleri yaratması yanında, ülkece katlanılan mali külfetler karşılığında sağlanan mali yararlar ile mevzuat gereğince yerine getirilmemiş olan mükellefiyetler ve mevzuat dışı uygulamalar ile ilgili sonuçların öğrenilmesi, bilinmesi bakımından gerekçede ifade edilen hususların Yüce Meclisimizde kurulacak bir komişyonca incelenmesini takdirlerinize arz ederiz.